

PREGLED ROKOVA ZA USVAJANJE BUDŽETSKIH DOKUMENATA U CRNOJ GORI

UVOD:

Budžet je finansijski plan baziran na godišnjim procjenama primitaka i izdataka i važi u godini za koju je donešen. Planiranje i izvršenje budžeta, fiskalna odgovornost, pozajmice i garancije i druga pitanja od značaja za budžet Crne Gore i budžet jedinice lokalne samouprave uređuju se Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, sistemskim zakonom o budžetu, koji je donijela Skupština Crne Gore 2014. godine. Ovim zakonom uvedene su novine koje se odnose na fiskalnu politiku i odgovornost, odgovornost budžetskog izvršioca i mjere, inspeksijski nadzor i kaznene odredbe.

Shodno Zakonu o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, predlog zakona o budžetu države utvrđuje Vlada i do 15. novembra ga dostavlja Skupštini. Ako se zakon o budžetu države ne donese do 31. decembra tekuće, za narednu fiskalnu godinu, Ministarstvo finansija, do njegovog donošenja, potrošačkim jedinicama mjesečno odobrava sredstva do iznosa 1/12 (jedne dvanaestine) stvarnih izdataka u prethodnoj fiskalnoj godini.

Vlada do kraja juna utvrđuje predlog zakona o završnom računu budžeta države i dostavlja ga Državnoj revizorskoj instituciji koja izvještaj o reviziji završnog računa budžeta dostavlja Skupštini do 15. oktobra tekuće, za prethodnu fiskalnu godinu. Vlada do kraja septembra dostavlja predlog zakona o završnom računu budžeta Skupštini.

BUDŽET DRŽAVE

4 dokumenta

Zakon o budžetu	Priprema se svake godine, za nivo centralne vlasti i sadrži tekući budžet, transakcije finansiranja, kapitalni budžet, budžete državnih fondova i rezerve.
Fiskalna strategija	Fiskalna strategija se priprema za period trajanja mandata Vlade i donosi je Skupština. Vlada priprema predlog fiskalne strategije i dostavlja na mišljenje Centralnoj banci Crne Gore. Vlada uz predlog fiskalne strategije Skupštini dostavlja i mišljenje CBCG.
Smjernice fiskalne politike	Smjernice fiskalne politike donose se na godišnjem nivou za period od tri godine. Na osnovu fiskalne strategije, Vlada na predlog Ministarstva finansija donosi smjernice fiskalne politike.
Predlog za sanaciju deficita	Ako nivo deficita u toku godine pređe limit od 3% BDP-a, Vlada je u obavezi da u roku od 60 dana, od dana utvrđivanja odstupanja Skupštini podnijeti predlog mjera za sanaciju deficita.

ZAVRŠNI RAČUN BUDŽETA DRŽAVE

3 dokumenta

Zakon o završnom računu	Priprema se svake godine, u formi zakona, za nivo centralne vlasti.
Izveštaj o reviziji završnog računa budžeta (Državna revizorska institucija (DRI))	DRI priprema svake godine izvještaj o reviziji završnog računa budžeta i dostavlja ga Skupštini.
Godišnji izvještaj Državne revizorske institucije	DRI kao ustavno definisani vrhovni organ državne revizije u skladu sa obavezom utvrđenom Ustavom Crne Gore i Zakonom o Državnoj revizorskoj instituciji podnosi Skupštini Crne Gore Godišnji izvještaj o izvršenim revizijama i aktivnostima. Navedeni izvještaj sadrži informacije o izvršenju plana revizija, datim mišljenjima i preporukama, utvrđenim nalazima revizije i rezultatima aktivnosti koje je DRI ostvarila u izvještajnom periodu.

BUDŽET DRŽAVE

Mjesec	Koraci
Januar	Ministarstvo finansija izdaje stručno uputstvo za pripremanje kapitalnog budžeta potrošačkih jedinica, koje predlažu kapitalne projekte za narednu fiskalnu godinu.
Februar	
Mart	<p>Do 15. marta Potrošačke jedinice koje su predložile kapitalne projekte dužne su da zahtjeve za dodjelu budžetskih sredstava za kapitalne projekte podnesu Ministarstvu finansija.</p> <p>Do kraja marta Vlada donosi Smjernice fiskalne politike.</p>
April	
Maj	Na osnovu smjernica fiskalne politike, Ministarstvo finansija izdaje stručno uputstvo za pripremanje budžeta potrošačkih jedinica.
Jun	
Jul	<p>Do kraja jula Dostavljaju se zahtjevi potrošačkih jedinica.</p>
Avgust	
Septembar	
Oktober	Ministarstvo finansija priprema nacrt zakona o budžetu države i dostavlja ga Vladi.
Novembar	<p>Do 15. novembra Vlada utvrđuje predlog zakona o budžetu države i dostavlja ga Skupštini.</p>
Decembar	<p>Do 31. decembra Skupština donosi zakon o budžetu.</p>

ZAVRŠNI RAČUN BUDŽETA DRŽAVE

Mjesec	Koraci
Januar	
Februar	Do kraja februara Potrošačke jedinice dostavljaju završni račun.
Mart	
April	
Maj	
Jun	Do 1. juna Ministarstvo finansija priprema nacrt zakona o završnom računu budžeta države i dostavlja ga Vladi. Do kraja juna Vlada utvrđuje predlog zakona o završnom računu budžeta države i dostavlja ga Državnoj revizorskoj instituciji.
Jul	
Avgust	
Septembar	Do kraja septembra Vlada dostavlja predlog zakona o završnom računu budžeta Skupštini.
Oktober	Do 15. oktobra Državna revizorska institucija dostavlja Skupštini izvještaj o reviziji završnog računa budžeta.
Novembar	
Decembar	Do 31. decembra Skupština donosi zakon završnom računu budžeta.

Napomena

- Odbor za ekonomiju, finansije i budžet (nadležno radno tijelo Skupštine) razmatra predlog završnog računa budžeta, izvještaj o reviziji zakona o završnom računu budžeta Državne revizorske institucije Crne Gore i godišnji izvještaj Državne revizorske institucije Crne Gore. Poseban akcenat stavlja se na realizaciju zaključaka Skupštine koji se donose na osnovu preporuka DRI i stavova Odbora za ekonomiju, finansije i budžet (ne postoji zakonska obaveza za navedeno).
- Shodno zaključcima Skupštine, od 2014. godine, Odbor organizuje kontrolna saslušanja (jedan od mehanizama definisanih Poslovníkom Skupštine Crne Gore) sa onim subjektima revizije koji su dobili negativno mišljenje DRI.

Propisana procedura		Budžet za:	Primena propisane procedure u praksi	
Korak	Rok		Da li je ispoštovan propisani rok	Datum realizacije
Usvajanje predloga budžeta na Vladi	do 30. novembra	2013.	NE – novi saziv	14.12.2012
	do 30. novembra	2014.	DA	28.11.2013.
	do 15. novembra	2015.	DA	10.11.2014.
	do 15. novembra	2016.	DA	14.11.2015.
	do 15. novembra	2017.	NE – novi saziv*	18.12.2016.
Prijem predloga budžeta u Skupštini CG	do 30. novembra	2013.	NE	16.12.2012.
	do 30. novembra	2014.	DA	ponedeljak - 02.12.2013.
	do 15. novembra	2015.	DA	ponedeljak - 17.11.2014.
	do 15. novembra	2016.	DA	ponedeljak - 16.11.2015.
	do 15. novembra	2017.	NE – novi saziv*	21.12.2016.
Početak rasprave u načelu	rok nije propisan	2013.	Rok nije propisan	27.12.2012
		2014.	Rok nije propisan	20.12.2013
		2015.	Rok nije propisan	22.12.2014
		2016.	Rok nije propisan	22.12.2015
		2017.	Rok nije propisan	27.12.2016
Usvajanje zakona o budžetu	do 31. decembra	2013.	DA	28.12.2012.
		2014.	DA	27.12.2012.
		2015.	DA	27.12.2012.
		2016.	DA	29.12.2012.
		2017.*	DA	29.12.2012.

Propisana procedura		Budžet za:	Primena propisane procedure u praksi	
Korak	Rok		Da li je ispoštovan propisani rok	Datum realizacije
Usvajanje predloga završnog računa na Vladi i dostavljanje DRI	do 30. juna	2011.	DA	28.06.2012
		2012.	DA	13.06.2013
		2013.	DA	19.06.2014
		2014.	DA	04.06.2015
		2015.	DA	09.06.2016
Prijem predloga završnog računa u Skupštini / Vlada dostavlja Skupštini predlog završnog računa		2011.	NE – novi saziv*	05.11.2012
		2012.	NE	07.10.2013.
		2013.	DA	29.09.2014.
		2014.	DA	29.09.2015.
		2015.	NE – novi saziv*	10.10.2016.
Početak rasprave u načelu	do 30. septembra	2011.	Rok nije propisan	26.12.2012
		2012.	Rok nije propisan	21.12.2013
		2013.	Rok nije propisan	17.12.2014
		2014.	Rok nije propisan	21.12.2015
		2015.	Rok nije propisan	27.12.2016
Usvajanje zakona o završnom računu		2011.	Rok nije propisan	28.12.2012
		2012.	Rok nije propisan	23.12.2013.
		2013.	Rok nije propisan	27.12.2014.
		2014.	Rok nije propisan	28.12.2015.
		2015.	Rok nije propisan	29.12.2016.

*40. Vlada Crne Gore imenovana je 4. decembra 2012. godine na drugoj sjednici drugog redovnog zasijedanja Skupštine Crne Gore u 2012. godini a 41. Vlada Crne Gore je imenovana na trecoj sjednici drugog redovnog zasijedanja Skupštine Crne Gore u 2016. godini – 28. novembra 2016.godine.

Propisana procedura		Budžet za:	Primena propisane procedure u praksi	
Korak	Rok		Da li je ispoštovan propisani rok	Datum realizacije
Dostavljanje predloga zakona završnog računa DRI	do 30. juna	2011.	DA	28.06.2012
		2012.	DA	13.06.2013
		2013.	DA	19.06.2014
		2014.	DA	04.06.2015
		2015.	DA	09.06.2016
DRI dostavlja Skupštini izveštaj o reviziji zakona o računu budžeta	do 30. septembra**	2011.	NE	15.11.2012.
	do 30. septembra**	2012.	NE	07.10.2013.
	do 15. oktobra	2013.	DA	14.10.2014.
	do 15. oktobra	2014.	DA	14.10.2015.
	do 15. oktobra	2015.	DA	Ponedjeljak - 17.10.2016.
Početak rasprave u Skupštini	Rok nije propisan	2011.	rok nije propisan	26.12.2012
		2012.	rok nije propisan	21.12.2013
		2013.	rok nije propisan	17.12.2014
		2014.	rok nije propisan	21.12.2015
		2015.	rok nije propisan	27.12.2016
Usvajanje izveštaja DRI	Ne usvaja se	2011.	ne usvaja se	ne usvaja se
		2012.	ne usvaja se	ne usvaja se
		2013.	ne usvaja se	ne usvaja se
		2014.	ne usvaja se	ne usvaja se
		2015.	ne usvaja se	ne usvaja se

**Napomena: Prethodno zakonsko rešenje je glasilo da se izveštaj dostavlja uz Predlog yakon o završnom računu budžeta. Izveštaji za 2011. i 2012. godinu su dostavljeni uz predlog zakona.

Propisana procedura		Budžet za:	Primena propisane procedure u praksi	
Korak	Rok		Da li je ispoštovan propisani rok	Datum realizacije
DRI dostavlja Skupštini godišnji izveštaj	do 31. oktobra	2011.	NE	15.11.2012.
		2012.	DA	04.10.2013.
		2013.	DA	31.10.2014.
		2014.	DA	30.10.2015.
		2015.	DA	31.10.2016.
Početak rasprave u Skupštini		2011.	nije propisan rok	26.12.2012
		2012.	nije propisan rok	21.12.2013
		2013.	nije propisan rok	17.12.2014
		2014.	nije propisan rok	21.12.2015
		2015.	nije propisan rok	27.12.2016
Usvajanje izveštaja DRI		2011.	ne usvaja se	ne usvaja se
		2012.	ne usvaja se	ne usvaja se
		2013.	ne usvaja se	ne usvaja se
		2014.	ne usvaja se	ne usvaja se
		2015.	ne usvaja se	ne usvaja se

Godina razmatranja	Završni račun budžeta	2012. za 2011.	2013. za 2012.	2014. za 2013.	2015. za 2014.	2016. za 2015.
Zaključci		17	7	11	11	12

IZVORI:

- Zakon o budžetu i fiskalnoj odgovornosti (“Službeni list Crne Gore”, br. 020/14 od 25.04.2014, 056/14 od 24.12.2014)
- Poslovnik Skupštine Crne Gore (“Službeni list Crne Gore”, br 59/13 od 26. decembra 2013. godine)
- Veb stranica Skupštine Crne Gore: www.skupstina.me
- Veb stranica Vlade Crne Gore: www.gov.me
- Veb stranica Državne revizorske institucije Crne Gore: www.dri.co.me

Parlamentarna
budžetska
kancelarija

WESTMINSTER
FOUNDATION FOR
DEMOCRACY

O nama

Parlamentarna budžetska kancelarija Skupštine Crne Gore

Parlamentarna budžetska
kancelarija Skupštine Crne Gore,
pod pokroviteljstvom Vestminsterske
fondacije za demokratiju u Crnoj Gori,

email: pbk@skupstina.me,

adresa: Novaka Miloševa 8,
Podgorica

Skupština Crne Gore i Vestminsterska fondacija za demokratiju (VFD) su 19. maja 2016. godine potpisale memorandum o razumijevanju u cilju formiranja Parlamentarne budžetske kancelarije (PBK), u sklopu dvogodišnjeg projekta koji VFD sprovodi uz podršku ambasade Velike Britanije u Podgorici.

Rad ove kancelarije usmjeren je na pružanje podrške poslanicima u vršenju parlamentarne kontrole budžeta. Po uzoru na praksu najrazvijenijih parlamenata, projektom se namjerava stvoriti stručno jezgro koje će omogućiti Skupštini Crne Gore da značajnije učestvuje u budžetskom ciklusu, a poslanicima da imaju na raspolaganju podršku prilikom analize i rasprave o ključnim budžetskim dokumentima i zakonima sa značajnim fiskalnim uticajem.